

ASIA

Käsittelyaika-arviota ja asian etenemistä koskeviin tiedusteluihin vastaaminen

KANTELU

Kantelija on arvostellut oikeuskanslerille 25.6.2018 osoittamassaan kirjoituksessa Kuopion kaupungin ja sen kaupunkirakennelautakunnan menettelyä kadun kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevassa asiassa. Asunto-osakeyhtiö oli osoittanut 8.2.2017 Kuopion kaupunginhallitukselle kirjeen, jossa yhtiö vaati laskutettujen ja maksettujen kunnossapito- ja puhtaanapitolaskujen palautusta. Yhtiö oli useita kertoja tiedustellut asian käsittelyn aikataulua ja pyytänyt saada vastauksen vaatimukseensa, mutta tiedusteluihin ei kantelun mukaan ollut vastattu. Kuopion kaupunkirakennelautakunta oli käsitellyt asian 6.6.2018.

SELVITYS

Kuopion kaupungin rakentamisen ja kunnossapidon tukipalvelut on antanut 24.10.2018 päivätyn selvityksen.

VASTINE

Kantelija on antanut selvityksen johdosta vastineen.

RATKAISU

1 Asian käsittelyvaiheet siitä käytettävissä olevan selvityksen perusteella

Kaupungilta saadun selvityksen mukaan yhtiön 8.2.2017 päivätty kadun kunnossapito- ja puhtaanapitolaskujen palauttamista tai hyvittämistä koskeva kirje oli toimitettu kaupunginhallitukselle 10.2.2017. Vaatimuksen perusteena oli yhtiön näkemys, ettei päätöstä kadunpidosta ja yleiseen käyttöön luovuttamisesta ollut tehty ”kaupungin keskustan remontin ja siihen liittyvien katumuutosten jälkeen”. Kantelun mukaan yhtiön puolesta oli suullisesti tiedusteltu päätöstä kadunpidosta ja kadun luovuttamisesta yleiseen käyttöön sekä pyydetty selvitystä tilanteesta useita kertoja jo ennen kirjettä 8.2.2017.

Vastausta ja tietoa asian käsittelyaikataulusta on kanteluun oheistettujen liitteiden mukaan pyydetty kaupungilta sähköpostitse 15.8.2017, 6.11.2017, 3.1.2018 ja 13.2.2018. Kantelun mukaan kaupungin kunnossapitopäällikkö oli syksyllä 2017 soittanut yhtiön isännöitsijälle ja kertonut, että asia käsitellään seuraavaan vuodenvaihteeseen mennessä.

Kuopion kaupungin selvityksen mukaan asiassa oli yhtiön puolesta otettu yhteyttä kaupunkiympäristön kunnossapitopalveluihin puhelimitse syyskuun lopulla 2016. Tämän jälkeen asiaa on selvitetty puhelimitse maaliskuussa 2017 ja lokakuussa 2017. Yhtiön vaatimus on selvityksen mukaan siirretty lokakuussa 2017 kaupungin lakipalveluille päätöksen valmistelua varten ja päätösesitys kaupunkirakennelautakunnalle on tehty 19.2.2018. Kaupunkirakennelautakunta on ratkaissut asian 6.6.2018.

2 Käsittelyn joutuisuus

Hallintolain (434/2003) 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Mainitun säännöksen esitöiden (HE 72/2002 vp, s. 74-75) mukaan säännöksellä pyritään estämään käsittelyprosessin tarpeeton pitkittyminen. Käsittelyn vaatima aika voi vaihdella tapauskohtaisesti huomattavasti.

Kuopion kaupunki on käsitellyt yhtiön kaupungille helmikuussa 2017 esittämää vaatimusta vuoden ja neljä kuukautta. Kysymyksessä olevan asian käsittelyaikaa voidaan kokonaisuudessaan pitää varsin pitkänä, etenkin kun otetaan huomioon, ettei käytettävissäni olevista asiakirjoista ilmene sen ratkaisemisen edellyttäneen kovinkaan laajaa asian selvittämistä. Hyvään hallintoon kuuluu, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja muut siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa.

Saadun selvityksen mukaan asian vireillä ollessa on käyty muun muassa puhelinkeskusteluja, joissa on pyritty selvittämään yhtiön edustajille kaupungin näkemyksiä ja maksuvelvollisuuden perusteita. Vaatimus oli lokakuussa 2017 siirretty kaupungin lakipalveluille sen jälkeen, kun oli käynyt ilmi, ettei asiaa ollut saatu hoidettua kaupungin kunnossapitopalvelujen yhtiölle antamalla ohjauksella ja perusteluilla.

Edellä esittämästäni asian käsittelyn kokonaisaikaa koskevasta arviostani huolimatta minulla ei ole asiasta saamaani selvitykseen nähden perusteita todeta yhtiön hakemuksen käsittelyn viivästyneen kohtuuttomasti ja perusteettomasti siten, että kaupungin menettely siltä osin antaisi aiheutta toimenpiteisiini.

3 Asian käsittelyn etenemistä ja käsittelyaika-arviota koskevat tiedustelut

Hallintolain 23 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Säännöksen lainvalmisteluperusteluissa (HE 72/2002 vp s. 75) on todettu, ettei käsittelyaika-arvion paikkansapitävyydeltä voida vaatia ehdotonta luotettavuutta. Jos arviosta myöhemmin ilmenevien syiden vuoksi joudutaan joustamaan, asianosainen voi pyytää viranomaiselta uuden arvion päätöksen antamisajankohdasta. Tällöin asianosaiselle tulee esitöiden mukaan ilmoittaa syy käsittelyn viivästymiseen.

Viranomaisella on edellä kerrotun mukaisesti yksiselitteinen laissa säädetty velvollisuus antaa hallintoasian asianosaiselle tämän pyynnöstä käsittelyaika-arvio.

Vaikka apulaisoikeuskansleri oli kaupungille asiassa esittämässään selvityspyynnössä pyytänyt kaupunkia kiinnittämään selvityksessään erityisesti huomiota asiaa koskeneisiin tiedusteluihin vastaamiseen, on se selvityksessään todennut tältä osin ainoastaan, että ”kaupungin taholta asian käsittelyn ajankohdaksi on arvioitu vuoden vaihdetta 2017/2018”. Tulkitseen saamaani selvitystä siten, ettei yhtiölle ole sen pyynnöistä huolimatta alkuvuodesta 2018 annettu uutta käsittelyaika-arviota eikä siten myöskään ilmoitettu syytä asian käsittelyn viivästymiseen kaupungin sille aiemmin ilmoittamasta ratkaisujankohdasta. Kerrotun perusteella totean, ettei yhtiön käsittelyaikatiedusteluihin ole vastattu lain edellyttämällä tavalla.

4 Kaupunkirakennelautakunnan päätös

Kuopion kaupunkirakennelautakunta on päätöksellään 6.6.2018 ratkaissut yhtiön vaatimuksen sen maksamien kadun kunnossa- ja puhtaanapitoa vuosina 2014-2017 koskevien laskujen hyvittämisestä. Yhtiön mukaan laskut olivat olleet aiheettomia, koska kaupunki ei katumuutosten jälkeen ollut tehnyt kadunpitopäätöstä.

Kaupunkirakennelautakunnan pöytäkirjan mukaan kantelussa tarkoitettu katuosuus oli luovutettu yleiseen käyttöön vuonna 1932. Kadunpitovelvollisuus ei ollut kadulla tehtyjen muutostöiden aikana lakannut, eikä muutostöiden johdosta tehdä muutoinkaan uutta kadunpitopäätöstä. Kaupunki ei pöytäkirjan mukaan ollut myöskään tehnyt päätöstä kadunpidon lopettamisesta. Yhtiön hakemus maksusta vapauttamiseksi oli siten katsottu perusteettomaksi.

Kantelija arvostelee kaupunkirakennelautakunnan päätöksessä esitettyä johtopäätöstä, että vuonna 1932 tehty päätös yleiselle liikenteelle luovuttamisesta olisi edelleen pätevä, kun aluella on 26.1.2011 vahvistettu asemakaava.

Lautakunnan päätökseen on ollut mahdollista hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Kantelun mukaan yhtiö oli kuitenkin päättänyt olla hakematta muutosta päätökseen.

Perustuslain 108 §:n mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeuskanslerin on pyydettyä annettava presidentille, valtioneuvostolle ja ministeriöille tietoja ja lausuntoja oikeudellisista kysymyksistä.

Oikeuskanslerin tehtävänä viranomaistoiminnan laillisuusvalvojana ei ole toimia vaihtoehtoisena muutoksenhakutoimielimenä, eikä hän voi kumota tai sisällöllisesti muuttaa muiden viranomaisten tekemiä ratkaisuja. Laillisuusvalvonnassa voidaan arvioida sitä, onko viranomaisen päätöstä tehdessään ylittänyt sille lain mukaan kuuluvan toimivallan tai harkintavallan rajat. Oikeuskanslerin tehtäviin ja toimivaltaan ei kuulu antaa yksityishenkilöille lausuntoja oikeudellisista kysymyksistä tai arvioita viranomaisen päätöksen sisällöstä.

Asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä, että Kuopion kaupunkirakennelautakunta olisi ylittänyt harkintavaltansa rajat tai menetellyt muuten lainvastaisesti kantelussa tarkoitettua päätöstä tehdessään.

5 Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kuopion kaupunki ei ole asiassa vastannut yhtiön käsittelyaikatiedusteluihin hallintolain edellyttämällä tavalla. Kiinnitän kaupungin huomiota viranomaisen velvollisuuteen antaa asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisen ajankohdasta ja vastata asian käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Anu Rätty